

Прва основна школа краља Петра Другог

Ужице

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА МУЗИЧКУ КУЛТУРУ

ШЕСТИ РАЗРЕД

ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Време трајања програма: од 2022/2023. до 2025/2026. године

АКТИВ НАСТАВНИКА МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Разред: шести

Годишњи фонд часова: 36

Недељни фонд часова: 1

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетку перцепцију и музички укусу, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

р.бр.	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	ФИНД ЧАСОВА			
		обрада	утврђ.	остало	свега
1.	ЧОВЕК И МУЗИКА	5	2	/	7
2.	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	4	1	/	5
3.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	8	2	/	10
4.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	9	2	/	11
5.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (тема се реализује у оквиру сваког часа)	2	1	/	3
укупно		28	8	/	36

Кључни појмови: уметност, средњи век, ренесанса, духовна и световна музика, музички инструмент, дирке, активно слушање, духовна музика, средњовековна музика, певање, свирање, кретање.

р.бр.	ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
1.	– повеже различите видове музичког изражавања са друштвеноисторијским амбијентом у коме су настали	ЧОВЕК И МУЗИКА (7)	Средњи век: <ul style="list-style-type: none"> • Ранохришћанска музика. • Византијско певање. • Грегоријански корал. • Рани облици вишегласја – мотет. • Световна музика средњег века: трубадури, трувериминезенгери. • Духовна и световна музика у средњовековној Европи и Србији. • Музика средњег века као инспирација за уметничку и популарну музику. • Ренесанса 	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос	- користити мултимедијалне садржаје; - упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства
2.	– наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период средњег века и ренесансе;				
3.	– уочи основне карактеристике				

4.	музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси; – опише улогу музике у средњовековној Србији;		<ul style="list-style-type: none"> • Развој духовног и световног вишегласја. • Мотет, миса, мадригал. • Највећи представници ренесансне вокалне музике: Ђ. П. да Палестрина, О. ди Ласо. • Инструментална музика ренесансе. 	према околини 10.Естетичка компетенција	(слушање и опажање) - примена индивидуализоване наставе - примена демонстративне, дијаложке и текстуалне методе
5.	– уочи разлике између духовних и световних вокалних композиција средњег века и ренесансе;				
6.	– издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима;				
7.	– разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике средњег века и ренесансе;				

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Историја (Основи проучавања прошлости, Праисторија)

Географија (Човек и географија)

Српски језик (Књижевност)

Ликовна култура (Ритам, Облик, Визуелно споразумевање)

Музичка култура (све области)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, бира и презентује; мотивише; прати реализацију активности, вреднује заједно са ученицима	слушају, износе мишљење, учествују у разговору, постављају и одговарају на питања, вреднују заједно са наставником

р.бр.	ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
8.	– објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија);	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (5)	<ul style="list-style-type: none"> • Инструменти са диркама: оргуље, чембало, клавир, хармоника, челеста. • Народни инструменти. 	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	- користити мултимедијалне садржаје; - применити различите методе и облике рада - долазак до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) - народне инструменте повезати са народном песмом одређеног краја - начин реализације часова прилагодити датом историјском периоду (игра улога, радионице, игровне активности) - радити на остваривању квалитетне комуникације у циљу развоја музичког укуса и интересовања ученика
9.	- технологија записивања, штампања нота;				
10.	- извођачке и техничке могућности инструмената;				
11.	– одреди врсту музичког инструмента са диркама по изгледу и звуку;				
12.	– опише разлику у начину добијања звука код инструмената са диркама;				
13.	– препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила;				

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Историја (Основи проучавања прошлости, Праисторија)

Српски језик (Књижевност)

Ликовна култура (Ритам, Облик,)

Музичка култура (све области)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, бира и презентује; мотивише; прати реализацију активности, вреднује заједно са ученицима	слушају, износе мишљење, свирају, постављају и одговарају на питања, вреднују своје и свирање других заједно са наставником

р.бр.	ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
14.	– коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте ;	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ (10)	Елементи музичке изражајности: темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената.	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција	-користити мултимедијалне садржаје; -бирати пригодне музичке примере прилагођене узрасту и интересовању ученика - радити на остваривању квалитетне комуникације у циљу развоја музичког укуса и интересовања ученика -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата, паноа и кратких записа
15.	– идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века и ренесансе;		Слушање световне и духовне музике барока и класицизма.		
16.	– уочи сличности и разлике између православне и (римо)католичке духовне музике;		Слушање вокалних, вокално- иструменталних и инструменталних композиција, домаћих и страних композитора.		
17.	– идентификује елементе средњовековне музике као инспирацију у музици савременог доба;		Слушање дела традиционалне народне музике.		

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Историја (Основи проучавања прошлости)
 Географија (Човек и географија)
 Српски језик (Књижевност)
 Ликовна култура (Визуелно споразумевање)
 Музичка култура (све области)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, бира и презентује; мотивише; прати реализацију активности, вреднује заједно са ученицима	слушају, износе мишљење, свирају, постављају и одговарају на питања, вреднују своје и свирање других заједно са наставником

р.бр.	ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
18.	– изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте, самостално и у групи;	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (11)	<ul style="list-style-type: none"> • Певање песама по слуху самостално и у групи. • Певање песама из нотног текста солмизацијом. • Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких и мелодијских мотива у стилу музике средњег века и ренесансе. • Певање песама у комбинацији са покретом. • Свирање по слуху дечјих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инстру-ментима. • Свирање из нотног текста дечјих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим нструментима • Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом 	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-користити мултимедијалне садржаје; - применити демонстративну методу и методу рада на тексту у стицању нових знања - примењивати кооперативно учење - повезивати покрет и певање извођењем различитих врста музичких игара
19.	– примењује правилну технику певања;				
20.	– примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције;				
21.	– развије координацију и моторику кроз свирање и покрет;				
22.	– примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;				

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик (Књижевност)

Ликовна култура (Визуелно споразумевање)

Музичка култура (све области)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, бира ; свира и пева; мотивише; прати реализацију активности, вреднује заједно са ученицима	слушају, износе мишљење, свирају, певају, увежбавају, сарађују, вреднују своје и свирање других заједно са наставником

р.бр.	ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
17.	– користи обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет;	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (3)	<ul style="list-style-type: none"> • Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука. • Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. • Стварање мелодије на задати текст. • Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија и другим инструментима. • Реконструкција музичких догађаја у стилу средњег века и ренесансе. 	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-избор најупечатљивијих музичких примера -примена ИКТ; упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника... - ученици планиране стваралачке задатке реализују по слуху уз запис -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације; -одабир информација које су у служби разумевања света музике
18.	– учествује у креирању шк. приредби, догађаја и пројеката;				
19.	– изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност);				
20.	– учествује у школским приредбама и манифестацијама;				
21.	– понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; – критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; – користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.				

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик (Књижевност, Усмени и писмени састави према унапред задатим смерницама

-ограничен број речи; задата лексика; одређени граматички модели и сл.)

Ликовна култура (Ритам, Визуелно споразумевање)

Музичка култура (све области)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
планира, припрема материјале, бира ; свира и пева; мотивише; мотивише ученике да учествују у школским и ваншколским активностима упућује ученике да проналазе различите изворе знања вреднује заједно са ученицима	слушају, износе мишљење, свирају, певају, увежбавају, сарађују, креирају нове музичке садржаје на основу задатог, пажљиво прате и уче како да артикулишу своје креативне и уметничке изборе, вреднују своје и свирање других заједно са наставником

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – МУЗИЧКА КУЛТУРА

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАЗВНИ СТАНДАРДИ
ЧОВЕК И МУЗИКА	<p>МК.1.1.1.препозна основне елементе музичке писмености</p> <p>МК.1.1.2.опише основне карактеристике: музичких инструмената, историјско-стилских периода, музичких жанрова, народног стваралаштва</p> <p>МК.2.1.1.музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (нпр. брз темпо са живахним карактером)</p> <p>МК.2.1.2.структуре и драматургије одређеног музичког жанра (нпр. оперски финале са догађајима у драми)</p> <p>МК.2.1.3.облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота</p>
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	<p>МК.1.1.1.препозна основне елементе музичке писмености</p> <p>МК.1.1.2.опише основне карактеристике: музичких инструмената, историјско-стилских периода, музичких жанрова, народног стваралаштва</p> <p>МК.2.1.1.музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (нпр. брз темпо са живахним карактером)</p> <p>МК.2.1.2.структуре и драматургије одређеног музичког жанра (нпр. оперски финале са догађајима у драми)</p> <p>МК.2.1.3.облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота</p> <p>МК.3.1.1.зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела</p> <p>МК.3.1.2.разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика му- зичког фолклора</p> <p>МК.3.1.3.критички и аргументовано образлаже свој суд</p> <p>МК.3.1.4.уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)</p>
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	<p>МК.1.2.1.музичке изражајне елементе</p> <p>МК.1.2.2.извођачки састав</p> <p>МК.1.2.3.музичке жанрове</p> <p>МК.1.2.4.српски музички фолклор</p> <p>МК.2.2.1.опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (нпр. узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре)</p> <p>МК.2.2.2.препозна структуру одређеног музичког жанра</p>

	МК.3.2.1.структуралном и драматуршком димензијом звучног примера МК.3.2.2.жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера МК.3.2.3.контекстом настанка и применом различитих облика музичког фолклора
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	МК.1.3.1.пева једноставне дечје, народне или популарне композиције МК.1.3.2.изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту МК.3.3.1.изводи разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (тема се реализује у оквиру свих часова)	МК.1.4.1.направи музичке инструменте користећи предмете из окружења МК.1.4.2.осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела МК.1.4.3.изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима МК.3.4.1.осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте МК.3.4.2.импровизује и/или компоује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова МК.3.4.3.осмисли музику за школску представу, приредбу, перформанс

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ				
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ И КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (<i>Правилник о оцењивању</i>)		Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Време
А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода	- Предмет Музичка култура: Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу.	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе -вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о степену ангажовања, уложеном труду, доприносу ученика за време групног рада, изради креативних задатака на одређену тему, раду на пројекту и личном напредовању у	<ul style="list-style-type: none"> • Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање • Чек-листе са скалом процене • Протоколи посматрања • Упитници (за групни и рад у пару) 	Белешке са часова Пресек стања на месечном нивоу
	Б) Ангажовање ученика у настави			

<p>В) Самосталност у раду</p>	<p>– решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. Оцену добар (3) добија ученик који: – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. Оцену довољан (2) добија ученик који: – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; – показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.</p>	<p>складу са музичким могућностима -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика - групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) -вођење евиденције о учешћу ученика у ваннаставним активностима</p>	<p>скала по нивоима) -Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)</p>	<p>године</p>
--------------------------------------	--	---	---	---------------

**НАЧИН ПРИЛАГОЂАВАЊА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА
УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА У ОБРАЗОВАЊУ**

- Препоручени начини прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:
- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака – избор композиција за слушање, ритмичке и мелодијске вежбе, начина и врста оцењивања, домаћих...)
 - што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
 - размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
 - и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем